

12.02.2021

JulkICT-osasto
Tuija Kuusisto**Digitaalisen turvallisuuden strateginen johtoryhmä**Aika 12.02.2021 klo 14-16
Paikka skype

Osallistujat

alivaltiosihteeri Päivi Nerg, valtiovarainministeriö, puheenjohtaja
ylijohtaja, ICT-johtaja Anna-Maija Karjalainen, valtiovarainministeriö, varapuheenjohtaja
osastopäällikkö Janne Kerkelä, valtioneuvoston kanslia
alivaltiosihteeri Pekka Puustinen, ulkoministeriö
ylijohtaja Raimo Jyväsjärvi, puolustusministeriö, poistui klo 15.10
tietohallintojohtaja Tapio Aaltonen, ylijohtaja Jukka Aallon sijaisena, sisäministeriö
osastopäällikkö, ylijohtaja Laura Vilkkonen, liikenne- ja viestintäministeriö, poistui klo 15.10
kyberturvallisuusjohtaja Rauli Paananen, liikenne- ja viestintäministeriö
strategiajohtaja, ylijohtaja Liisa-Maria Voipio-Pulkki, sosiaali- ja terveysministeriö, poistui klo 15.10
hallitusneuvos Kari Klemm, työ- ja elinkeinoministeriö
tietoyhteiskunta-asiain johtaja Tommi Karttaavi, Kuntaliitto
kaupunginjohtaja Ritva Viljanen, Vantaa
pääsihteeri Petri Toivonen, Turvallisuuskomitea
pääjohtaja Janne Viskari, Digi- ja väestötietovirasto
tietohallintoneuvos Tuija Kuusisto, valtiovarainministeriö, sihteeri
johtava erityisasiantuntija Kimmo Rousku, Digi- ja väestötietovirasto, sihteeri

Erikseen kutsutut esittelijät:

toimitusjohtaja Pasi Lehmus, Valtori, kohta 5
erityisasiantuntija Niko Mäkilä, valtiovarainministeriö, kohta 6

Poissa

ylijohtaja Jukka Aalto, sisäministeriö
johtaja Sauli Savisalo, Huoltovarmuuskeskus
työelämäprofessori Jarno Limnell, Aalto-yliopisto

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi Päivi Nerg avasi kokouksen.

2 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen 9.12.2020 pöytäkirja.

3 Valtioneuvoston kanslian katsaus digitaaliseen turvallisuuteen

Osastopäällikkö Janne Kerkelä esitti katsauksen valtioneuvoston ja sen ministeriöiden digitaaliseen turvallisuuteen. Hän korosti sitovien määräysten ja ohjeiden merkitystä. Valtioneuvoston yhteiset palvelut auditoidaan ennen käyttöönottoa hyväksytyyn arviointilaitoksen toimesta, tavoitteena Katakri-kriteeristön TLIV-tason saavuttaminen. Valtiosihteeri päättää jäännösriskeistä ja käyttöönotosta. Virallisen arviointityön resurssihaasteet tunnistaen hyväksytyyn arviointilaitoksen eli ulkopuolisen arvioinnin suorittamista tulisi edelleen laajentaa valtionhallinnossa. Kyberturvallisuusjohtaja Paananen toi esille, että EU Rest-reint –aineiston jakamiseen käytetyn Doreu-jakelujärjestelmän auditointiprosessia on hoidettu valtioneuvoston kansliassa esimerkillisesti. Osastopäällikkö Kerkelä nosti esille kysymyksen siitä, että kuka vastaa ja kenellä on kyvykkyydet tuottaa korkeammin luokitellun aineiston käsittely-ympäristöjä.

Katsaus merkittiin tiedoksi. Liite 1.

4 Selvitys tietoturvan ja tietosuojaan parantamiseksi yhteiskunnan kriittisillä toimialoilla

Ylijohtaja Laura Vilkkonen kertoi tietoturvan ja tietosuojaan parantamiseksi yhteiskunnan kriittisillä toimialoilla laaditun selvityksen keskeisestä sisällöstä. Kyseessä on selvitys joka käynnistyi Vastaamo –tapauksen jälkeen. Selvitys käynnistettiin, jotta vastaavat tapaukset ja tietomurrot voitaisiin ehkäistä. Selvitys valmisteltiin kahdessa kuukaudessa. Selvityksen rajaus noudattaa tieto- ja verkkodirektiivin luetteloa. Se ei ole kaiken kattava katsaus siitä mitä kyberturvallisuuden eteen Suomessa tulisi tehdä. Kyberturvallisuus liittyy kaikkeen digitaaliseen toimintaan. Työryhmässä tunnistettiin 36 toimenpidettä, jotka voidaan kiteyttää kolmeen teemaan: viranomaisyhteistyö, lainsäädännölliset vaatimukset ja viranomaisresurssit. Meillä on paljon toimialoja Suomessa, jossa kyberturvallisuudessa on parannettavaa. Kyberturvallisuuskeskus tekee tiivistä yhteistyötä yhteistyösopimuksiin perustuen. Idea on tehdä samanlainen laki yhteistyöstä kyberturvallisuustilanteissa kuin poliisi-tulli-rajaa eli PTR-yhteistyöstä on säädetty. Yhteistyö on vahvuus, ja me kaikki tukeudumme toisiimme ja tarvitsemme yhteiskunnassa sitä, että kaikki ottavat kyberturvallisuuden vakavasti ja tekevät yhteistyötä.

Selkeästi parempi tietoturvakulttuuri vaikuttaa olevan niillä toimialoilla joissa sitovat tietoturvasuoritusvaatimukset on annettu sääntelyssä tai siihen perustuvissa sitovissa ohjeissa. Esimerkiksi kunnissa, joille on asetettu paljon lakisääteisiä tehtäviä, niin tietoturvasuoritus jää taka-alalle, koska tietoturvasuoritusvaatimuksia ei ole asetettu lainsäädännössä. Viranomaisresurssien osalta valvonnassa on selkeitä puutteita. Esimerkiksi automaattisella kameravalvonnalla on liikenteessä iso merkitys, sillä ihmisten lainkuuliaisuuteen vaikuttaa merkittävästi kiinnijäämisen riski. Työ jatkuu siten, että työryhmän raportin pohjalta on valmisteltu valtioneuvoston periaatepäätös, joka on tulossa pian lausunnon. Tarvittava lainvalmistelutyö on käynnistymässä kyberturvallisuusalan yhteistyön osalta liikenne- ja viestintäministeriön johdolla mahdollisimman pikaisesti.

Kyberturvallisuusstrategian kehittämisohjelma (KYBERKEHO) on jo käynnissä. Se on pitkän aikavälin ohjelma, jolla yli hallituskausien vahvistetaan kyberturvallisuutta yhteiskunnassa. Turvallisuuskomitean pääsihteeri Toivonen kertoi, että turvallisuuskomitea on käsitellyt kokouksessaan 8.2.2021 KYBERKEHOa ja lausuntokierroksella esille nousseita näkökulmia. Turvallisuuskomitean kokouksessa sovittiin, että asiat huomioidaan nyt kehittämisohjelman valmistelussa antaen siten perusteet jatkotoiminnalle sekä mahdollistaen kehittämisohjelman etenemisen aikataulussaan.

Tietoyhteiskuntajohtaja Karttaavi totesi, että kuntien kyvykkyyttä ja valmiutta digiturvallisuuden osalla pitää nostaa. Keinoina ei tule olla pakottavuus ja sanktiot vaan yhteiset palvelut ja laajempi yhteistyö.

Pääjohtaja Viskari totesi, että kustannusten ja vaikuttavuuden osalta tulisi edetä ennen poliittista päätöksentekoa. Tulisi arvioida mikä on kunkin riskin kustannus verrattuna sen poistamisen aiheuttamiin kustannuksiin. Vaikuttaa että joidenkin riskien osalta kustannukset riskien poistamiseksi ovat suuremmat kuin riskien mahdollisen toteutumisen kustannukset.

Kyberturvallisuusjohtaja Paananen totesi, että vaatimukset ovat 10% ja 90% on valvontaa.

Selvitys merkittiin tiedoksi. Liitteet 2a ja 2b.

5 Valtorin katsaus digitaalisen turvallisuuden kehittämisestä

Toimitusjohtaja Pasi Lehmus antoi katsauksen Valtorin digitaalisen turvallisuuden kehittämisestä. Valtorin kokonaisturvallisuuden hallintajärjestelmä, jonka osana ISO27001-sertifioitu tietoturvallisuuden hallintajärjestelmä, laajennetaan 2021 aikana kattamaan Valtorin tietoturvapalvelut. Valtorin henkilöstön mahdollisuuksia etätyöhön on laajennettu korona-aikana, mikä on lisännyt työtyytyväisyyttä. Parhailaan pohditaan, voidaanko jatkossakin hyödyntää laajempia etätyömahdollisuuksia. Valtorin keskeiset palvelut ovat turvallisia. Jotkut vanhat järjestelmät ovat haasteellisia tietoturvallisuuden osalta, ja niitä koskeva parantaminen on työn alla. Tarvitaan myös uusia pilviteknologiaa hyödyntäviä ratkaisuja. Valtorin kuluvan vuoden tavoitteissa on erikseen asetettu mittarit myös palvelujen vaatimuksenmukaisuuden todentamisen sekä tietosuojajoikkeamien määrän osalta.

Kyberturvallisuusjohtaja Paananen korosti, että hän pitää Valtorin tietoturvatoinenpiteitä erittäin tärkeinä. Tietoyhteiskuntajohtaja Karttaavi totesi, että pilviteknologioiden hyödyntäminen on keskeistä myös kuntien osalta. Kyberturvallisuusjohtaja Paananen totesi, että kansainvälisten tietojen käsittelyä varten ei tulisi rakentaa erillisjärjestelmiä. Ylijohdaja Kerkelä kiitti Valtoria hyvästä edistymisestä, ja korosti ulkopuolisen arvioinnin tärkeyttä kaikkien Valtorin palvelujen osalta.

Merkittiin tiedoksi Valtorin katsaus ja siitä käyty keskustelu. Liite 3.

6 Haukka: Digitaalisen turvallisuuden arvioinnin kehittäminen, raporttiluonnos

Tietohallintoneuvos Tuija Kuusisto ja erityisasiantuntija Niko Mäkilä kertoivat digitaalisen turvallisuuden arvioinnin kehittämistä koskevan selvitystyön tilanteesta ja keskeisistä havainnoista sekä kehitysehdotuksista. Kyberturvallisuusjohtaja Paananen ja pääjohtaja Viskari korostivat, että valmistelussa ennen lausuntopyyntöä on paremmin huomioitava toimijat, joita kehitysehdotukset koskevat. Kyberturvallisuusjohtaja Paananen totesi, että selvitysluonnos sisältää virheitä ja liikenne- ja viestintäministeriö voimakkaasti paheksuu sitä, että selvitysluonnos on laitettu lausuntopalveluun ennen sen käsittelyä liikenne- ja viestintäministeriön kanssa.

Päätettiin että valmis loppuraportti esitellään tässä johtoryhmässä huhtikuun kokouksessa. Sen valmistelussa huomioidaan tässä kokouksessa esitetyt näkemykset. Liite 4.

7 Mahdolliset muut asiat

Seuraavat kokoukset:

- 16.04.2021
 - HVK Kyber 2030
 - Kyberturvallisuusstrategian kehittämisohjelma
 - Digitaalisen turvallisuuden strateginen riskiarvio
 - Kuntien digiturvapalvelut
 - Haukka-toimeenpanon edistyminen

- 9/21
 - Tietosuojavaltuutetun katsaus julkisen hallinnon tietosuojakysymyksiin
 - Kyberturvallisuuskeskuksen katsaus digitaaliseen turvallisuuteen
 - VN periaatepäätöksen 8.4.20 linjausten seuranta ja mahdolliset päivitystarpeet
 - Digitaalisen turvallisuuden strateginen riskiarviomalli

Tiedoksi Kuntien digitaalisen turvallisuuden riskikyselyn tulokset, julkaistu raportti, liite 5.

- Liitteet
- Liite 1 STIV Valtioneuvoston ja sen ministeriöiden katsaus digitaaliseen turvallisuuteen
 - Liite 2a ja 2b Tietoturvan ja tietosuojan parantaminen yhteiskunnan kriittisillä toimialoilla, esitysmateriaali ja työryhmän loppuraportti
 - Liite 3 Valtorin katsaus digitaalisen turvallisuuden kehittämisestä
 - Liite 4 Digitaalisen turvallisuuden arvioinnin kehitystarpeet
 - Liite 5 Kuntien digitaalisen turvallisuuden riskikyselyn tulokset, julkaistu raportti